

Запитання і завдання для бесіди з дітьми за коміксом “«Дбайливий» читач”**Чи лише для одного читача призначена книжка?**

Прочитайте з малятами вірш та обговоріть, чи може ваша книжка так само поскаржитися на Петрика, героя коміксу.

Про книжку

Книжка скаржилась Мар'яні:

— Я у тебе не в пошані.

Звідкіля це на мені

Плями сині та масні?

Подивися, от сторінка:

Намальована хатинка,

Під хатинкою маля,

І написано: “Це я”.

А за дві сторінки далі —

різні звірі небувалі:

сині, жовті, та рябі,

що не снилися тобі.

Люди кажуть: — Ой, чия ти!?

Як тебе тепер читати?

Скільки ми читали книг,

А не бачили таких!

Марія Пригара

- Чи прочитав Петрик книжку? Звідки ви дізналися про це?
- Як ви гадаєте, чи сподобалася книжка хлопчику? Поясніть свій висновок.
- Чому Петрик ставився до книжки не дбайливо? Чи свідчить це про те, що він негарний читач? Чому?
- Чи для одного читача призначена кожна книжка? Чому?

Пригадайте, скільки людей вкладають свою працю в кожную книжку. То чи можемо ми ставитися до книжки так, як Петрик?

- Поміркуйте та подивіться на свої книжки. Чи не впізнали ви в коміксі себе?
- Що ви хочете порадити Петрику? Чи може він якось виправити свою провину перед книжкою? Чи може його книжка знову стати як новенька?

Складаємо правила дбайливого читача

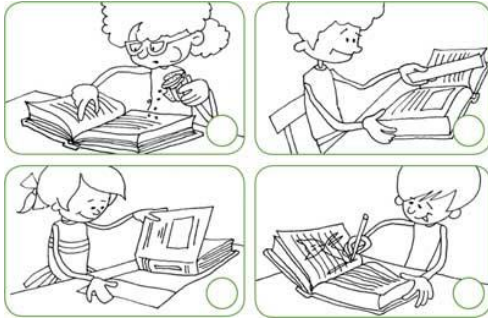
- Чи може книжка виглядати як нова, якщо впродовж тривалого часу нею користуватимуться багато людей? Чому?
- Чи свідчить це про недбалість? Поясніть відповідь.

Обговоріть із малятами, що ми можемо зробити для того, щоб читачі змогли користуватися книжкою якомога довше.

Завдання з робочого зошита (частина 3, завдання 1, с. 48)

Розгляньте малюнки й позначте символом ситуації, в яких діти дбайливо ставляться до книжок.

Від чого псується книжка?

Запропонуйте дітям роздивитися книжки в бібліотеці класу, визначити, які з них псуються швидше, та поміркувати, чому так відбувається.

- Що ми можемо зробити, щоб відновити книжку?
- Складіть правила дбайливого читача. Намалюйте відповідні знаки.

- Як зробити так, щоб якомога більше дітей могли користуватися однією книжкою?

Великі книжки неможливо прочитати за один раз, тому для того, щоб знайти місце, на якому зупинилися, ми використовуємо закладки.

- Навіщо в книжках потрібні закладки? Якими вони бувають?
- Чи завжди вони зручні? Які в них є недоліки? Як змінити закладки, щоб усунути ці вади?
- Якими мають бути закладки в дитячих книжках? Чому саме такими?
- Що ви порадили б виробникам книг?
- Які закладки будуть у майбутньому? Чим вони будуть кращими за сучасні?

Запропонуйте дітям відчути себе винахідниками, придумати й виготовити веселу дитячу закладку, скориставшись ідеями, поданими в завданні 5 (див. с. 39 [е-підручника](#)).

Органайзери для книжок

Запропонуйте малятам пригадати, чи лише під час читання псуються книжки. Адже трапляється, що, коли ми шукаємо потрібну нам книжку, раптом на підлогу падають інші книжки, вони розкриваються, сторінки мнуться. Звісно, ми не хотіли цього, але це сталося. Тож як треба зберігати книжки, щоб можна було швидко знайти й легко дістати потрібну?

- Як стоять книжки у бібліотеці класу? Які з них найзручніше діставати? Чому?

Далі поміркуйте з малятами, як нині зберігають книжки; які умови необхідно створити, щоб вони не псувалися; що зручно для нас, а що — ні.

Зверніть увагу дітей на те, що книжки, якими ми користуємося часто, мають стояти так, щоб їх було зручно діставати, а ті, які читаємо зрідка, можна поставити на полицю вище. Варто також розташовувати книжки за певним принципом. За яким саме? Треба радитися з усіма читачами, адже зручно має бути кожному.

Якщо треба зберігати невелику кількість книжок (вдома, у класі тощо), варто облаштувати **органайзер**. Розглядаючи зразки органайзерів у [презентації “Як зберігаються книжки”](#), зверніть увагу дітей на те, що книжки бувають різного розміру, товщини, тож треба добирати відділення в органайзері, враховуючи не лише зміст, а й ці параметри.

- Роздивіться з малятами різні органайзери. Що в них спільного?
- Чому органайзери дають змогу швидко шукати книжки? Що мають зробити читачі для того, щоб органайзери справді були зручними? (*Домовитися, як зручно для всіх розмістити книжки; ставити їх на свої місця тощо*).
- Чи є у вашому класі органайзер для книжок? Де саме?
- Чи можна полицю для книжок назвати органайзером? Чому?
- Як самостійно облаштувати органайзер із підручних матеріалів?
- Чи лише книжки в них можна класти?
- Як зберігатимуть книжки в майбутньому?
- Як зробити пошук книжок зручнішим?

Буккросинг

В Україні дедалі популярнішим стає буккросинг, адже це доступний, зручний і швидкий спосіб обмінюватися книжками. Щоб взяти участь у русі, потрібне лише бажання кількох людей. Поговоримо про це докладніше.

Буккросинг (від англ. *bookcrossing*, в українському перекладі “вільний книгооберт”) — хобі та громадський рух, що діє за принципом соціальних мереж і близький до флешмобу. Людина, прочитавши книжку, залишає її в спеціально облаштованому громадському місці (див. [презентацію “Як зберігаються книжки”](#)) для того, щоб інша, незнайома людина могла цю книжку знайти й прочитати, а згодом повторити процес. Інколи спостерігати за “подорожжю” книжки можна через спеціальні сайти в Інтернеті.

Часто звичайний обмін книжками без реєстрації на спеціальному сайті не вважається буккросингом, але в нашій країні кожен обирає зручну для себе форму. Адже головне влаштувати вільний неформальний обмін книжками, зробити їх доступними для всіх.

- Поміркуйте, чим зручний буккросинг.
- Які переваги та недоліки цього руху?
- Хто може взяти участь у буккросингу?
- Яких правил мають дотримуватися люди, які беруть участь у русі?

Запропонуйте дітям взяти участь у буккросингу, разом сплануйте дії, поступово реалізуйте замислене.

Бібліотеки в минулому та сьогодні

Бібліотека (від грец. *біблос* (книга) та *теке* (місце зберігання)) — установа, що збирає та зберігає здобутки друку й писемності для суспільного користування, а також здійснює довідково-бібліографічну роботу. У бібліотеках також зберігаються мікрофільми, діапозитиви, аудіо- й відеокасети, електронні носії (CD-ROM, DVD-ROM).

- Яка різниця між буккросингом і бібліотекою?

Бібліотеки вперше з'явилися на Стародавньому Сході. Зазвичай першою бібліотекою називають **зібрання глиняних табличок** (приблизно 2500 р. до н. е.), знайдене в храмі вавилонського міста Ніппур. Учені довідалися, що таблички склалися у вербові кошики. Кожний кошик зав'язувався, і до нього прикріплювалася етикетка з написом.

У давні часи бібліотеки існували як книгосховища і як суспільні центри, які поширювали знання. Фактично вони були читальнями, тому що додому книжок не видавали — ними можна було користуватися тільки в стінах бібліотеки (та й взяти книжку додому в ті часи було нелегким завданням, адже вони були дуже важкими).

Перша бібліотека в Київській Русі, про яку достовірно відомо, заснував у Києві в 1037 р. князь Ярослав Мудрий.

У Парижі, Болоньї, Падуї, Оксфорді бібліотеки утворювались при університетах.

У XVII—XVIII ст. в Європі формуються бібліотеки нового типу — національні. Вони розглядаються як "пам'ять нації". Їхнє завдання — збирати й надавати читачам всю літературу, що виходить на території держави, а також літературу про саму країну.

Публічні бібліотеки в сучасному вигляді з'явилися лише 100 років тому.

Нині в Україні налічується **близько 40 тисяч бібліотек**. Серед провідних — Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського, Національна парламентська бібліотека України, Державна бібліотека України для дітей, Державна історична бібліотека України та ін.

Національна бібліотека України заснована в серпні 1918 р. Обсяг її фондів становить приблизно 15 млн примірників. Вона є унікальним зібранням різноманітних джерел інформації (книжок, журналів, газет, карт, рукописів, стародруків, нот, образотворчих матеріалів, документів на інших носіях). У бібліотеці є великі зібрання важливих пам'яток слов'янської писемності, а також книжкові колекції діячів української й світової культури.

Електронні бібліотеки

Електронні бібліотеки створюють люди в усьому світі. Адже це дає змогу, не виходячи з дому, знаходити необхідну книжку й одразу ж нею користуватися. Щоправда, читати книжку в електронному вигляді не завжди зручно, але призвичаїтися — справа часу.

Електронна бібліотека — інформаційна система, що дає змогу надійно зберігати й ефективно використовувати різноманітні колекції електронних документів (текстових, зображувальних, звукових, відео й ін.), доступних через телекомунікаційні мережі. 21 квітня 2009 р. відбулося офіційне відкриття Всесвітньої цифрової бібліотеки.

Незаперечною перевагою електронних бібліотек є автоматичний пошук, швидке орієнтування в змісті, можливість копіювати вибрані фрагменти й легко працювати з ними.